

		REACTIETABEL EN WIJZE VERWERKING COMMENTAAR BG OVERLEG 26 NOV op PPWW, OVV en MER VERSIE 3.0. Reactietabel opgesteld op 12 december 2014.			
nr	Betreft	Gemaakte opmerking	Gemaakt door	Actiehouder	Wijze verwerking
1	Passende Beoordeling	kaart van het plangebied van 5400 ha mist	Nicolai	Dorien	Kaart is aangepast, zie figuur 5.2
2	Passende Beoordeling	Wat is de afstand van het plangebied tot de Houtribdijk, is dat 650 m	Nicolai	Carel	De minimale afstand van het zoekgebied voor de putten en slibgeulen totaal de Houtribdijk is 550 meter. Afstand van de denkbeeldige taludlijn met een helling van 1:10 lopend vanaf de teen van de dijk tot de ontgrondingsdiepte plus de afstand van de beschermingszone. De afstand van de beschermingszone bedraagt 175 meter (RWS, Legger Houtribdijk, 2 november 2009). De opleverdiepte is maximaal 40 meter –NAP. Teen van de dijk is aangehouden op 4 meter –NAP. Er wordt uitgegaan van een maximale opleverdiepte van de put van 40 m -NAP waarbij geen 10 meter roerdiepte wordt gehanteerd. Dit is ook in de vergunningaanvragen aangepast. In de tekst is daarnaast nog opgenomen. Het zoekgebied voor zandwinning blijft overal minimaal 550 meter uit de teen van de dijk. Deze afstand is als minimale afstand opgenomen in de VSE.
3	Passende Beoordeling	Als ik het goed begrijp gelden de tellingen in bijlage 1 dus alleen voor het plangebied van 5400 ha	Nicolai	Joost	Klopt.
4	Passende Beoordeling	Is het reëel dat er volcontinue gewerkt gaat worden? Dit is vooral een vergunningtechnische vraag, de vergunning moet bijvoorbeeld uiteindelijk ook handhaafbaar zijn	Nicolai	Bert F	ja, de verwachting is, dat aannemers een deel van de tijd volcontinu gaan werken. Zuigers en grote kraanpontons zijn duur materieel dat men liefst zo efficiënt mogelijk inzet. Dat zal ertoe leiden dat het aantal dagen/seizoenen dat er daadwerkelijk gewerkt wordt beperkter kan zijn, maar de werkzaamheden zullen wel over 5 jaar gespreid blijven. H5 is aangepast met uitvoeringswijze.
5	Passende Beoordeling	In de conclusie worden een aantal onzekerheden genoemd en worden oplossingen aangedragen. Mijn voorstel is om deze in de tekst in hfst 7 op te nemen daar ze nu volledig uit de lucht komen vallen	Nicolai	Joost	Deels waren de onzekerheden al benoemd in H7. De onzekerheden uit H9 zijn nogmaals nagelopen, H7 (vooral ecosysteemeffecten) is hier verder mee aangevuld.
6	Passende Beoordeling	Kan een monitoringsplan als bijlage worden toegevoegd? Wat gaat er gebeuren wanneer uit monitoring blijkt dat ernstige verstoring optreedt?	Nicolai	Bert F	Een monitoringsplan kan gemaakt worden als het plan beter bekend is. Nu moeten we volstaan met het benoemen van de onderwerpen die al opgesomd zijn in PB en MER. Als er een aannemer geselecteerd is, kan dit monitoringsplan specifiekier worden gemaakt.
7	Passende Beoordeling	Blz 43 Waar komt de noordwestelijke zandwininput precies te liggen? Is dit in het Enkhuizerzand voorbij Trintelhaven? Het heeft sterk de voorkeur geen zand in het Enkhuizerzand te winnen, omdat hierbij ondiepte verloren gaat. Daarnaast heeft het sterk de voorkeur telvak 80 te mijden vanwege de hogere aantallen aanwezige vogels	Nicolai	Paul/Joost	In figuur 3.4.4. van het MER is het zoekgebied aangegeven voor zandwinning en slibgeulen. Of er een noordwestelijke zandwininput komt hangt af van de keuzes van de aannemer. Dit hoeft geenszins het geval te zijn. De keuze die de aannemer doet moet qua effecten passen binnen hetgeen in het MER is beschreven. In het MER is een bandbreedte aangegeven ten aanzien van de zandwinning. In de alternatieven wordt uitgegaan van een wininput geheel ten zuiden van het zoekgebied dicht bij Lelystad om de maximale effecten voor geohydrologie in beeld te brengen. Daarnaast is eveneens in de alternatieven rekening gehouden met een 2e gelijktijdig in gebruik zijnde zandwinning die vanwege het in beeld brengen van maximale (verstoringseffecten) geheel in het noorden is gesitueerd. In het noordwestelijk gebied is de diepte 3,5 tot 3,3 meter tov NAP. In de rest van het zoekgebied is de diepte 3,5 tot 4,5 meter. Indien er zandwinning plaatsvindt in het noordwestelijk gebied dan zal dat ca 50 hectare beslaan. Zandwinning gebeurt met het doel om 1000 ha natuur aan te leggen op en net boven NAP met daaromheen ondieper water. Indien er zandwinning plaatsvindt in het noordwestelijk gebied dan zal dat ca 50 hectare beslaan. Ca 30% van telvak 80 wordt daarbij mogelijk beïnvloed. Overigens laat de bijlage 'BPRW-toets' zien dat er maximaal 36,5 ha aan Ecologisch Potentieel Areaal wordt verstoord. Dit is 0,24% van de totale hoeveelheid EPE in het Markermeer.
8	Passende Beoordeling	Blz 47 Figuur 5-2 Duidelijker benoemen en begrenzen fasen	Nicolai	Dorien	Figuur is aangepast.

9	Passende Beoordeling	Blz 63 emissie van 100 jaar tijdelijk? Hier mist een uitspraak over significantie?	Nicolai	Dorien	Tekst is aangepast.
10	Passende Beoordeling	Blz 78 Voorstel: duidelijker maken dat ruiende kuifeenden in het begin van het project verstoord kunnen worden maar dat ze naarmate het project vordert beschutting in de markerwadden zelf kunnen vinden. Er uit halen dat het gaat om een relatief klein deel van de ruiende kuifeenden	Nicolai	Joost	Akkoord, verwerkt conform voorstel
11	Passende Beoordeling	De aalscholver broedt nabij de Trintelhaven, hier wordt geen aandacht aan besteedt? De broedkolonie gaat al achteruit, hoe gaat voorkomen worden dat deze verder achteruitgaat? De trend van de aalscholver is overigens negatief (gezien over de laatste 5 jaar in het IJsselmeergebied). Aalscholver meenemen in de monitoring	Nicolai	Joost	Aalscholver is uitgebreider behandeld. Aalscholver is opgenomen bij Monitoring
12	Passende Beoordeling	Het cumulatieverhaal is sterk verbeterd. Waarom een aantal projecten niet relevant zijn om mee te nemen is me echter niet altijd helder	Nicolai	Dorien	Sommige projecten zijn reeds uitgevoerd (jachthaven NSDM-werf), of is PB niet openbaar of vergunning nog in ontwerp (onzekere gebeurtenis, waterrecreatie IJburg 1) of maken in principe onderdeel uit van bestaand gebruik (beroepsvisserij). Dat staat ook in de tekst.
13	Project-MER	Paragraaf 1.2 is onduidelijk. Wat zijn de m.e.r.-plichtige activiteiten? In de opsomming op p.10 wordt maar 1 m.e.r.-plichtige activiteit genoemd. Het gebruik van 'onder andere' suggereert dat er meer zijn. Vervolgens gaat het over 2 activiteiten	Frauke	Paul	De tekst is aangepast.
14	Project-MER	Is D3.2 hier van toepassing? Past dit binnen de omschrijving van de activiteit: 'werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken'	Frauke	Paul	Nee, het project Marker Wadden voldoet niet aan de omschrijving van D3.2.
15	Project-MER	In de NRD staat ook nog D18.3 genoemd als m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit. Hierover is in het MER niets terug te vinden. Omdat deze in de NRD is genoemd zal er in het MER op zijn minst moeten worden gemotiveerd waarom deze m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit geen onderdeel meer uitmaakt van het project	Frauke	Paul	Klopt, in het project-MER is nu gemotiveerd aangegeven waarom wordt afgeweken van de NRD en wel als volgt: Categorie D18.3 is in het MER (anders dan aangegeven in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau) niet meer beschouwd. De reden hiervan is dat binnen het project klasse B grond wel zal worden geaccepteerd indien dit past binnen de kaders van de wet. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om als inrichting te gaan fungeren voor het opslaan van vervuilde grond.
16	Project-MER	Par. 1.2.3: Omdat er een passende beoordeling op grond van art. 19f Nb-wet wordt opgesteld dient ook voor de ontgrondingenvergunning een uitgebreide m.e.r.-procedure te worden gevolgd. (art. 7.24 lid 4 onder a Wet milieubeheer)	Frauke	Paul	Akkoord, overgenomen conform voorstel
17	Project-MER	In het schema op p.11 staat dat RWS MN de ontwerp beschikking ontgrondingenvergunning vaststelt. Hiervoor is ILT bevoegd	Frauke	Paul	Akkoord, figuur aangepast
18	Project-MER	In het schema op p.11 staat dat ILT de ontgrondingenvergunningen goedkeurt. ILT moet deze echter vaststellen	Frauke	Paul	Akkoord, figuur aangepast
19	Project-MER	De Houtribdijk wordt op een aantal plaatsen afgekort met HRD. Dit is geen algemeen geaccepteerde afkorting, schrijf dit daarom voluit	Frauke	Paul	Akkoord, is aangepast

20	Project-MER	Bij het kopje Beoordeling op pagina 103 wordt archeologie beperkt negatief beoordeeld, omdat aantasting als gevolg van het samendrukken van historische schepen niet is uit te sluiten. Vliegtuigwrakken worden hier niet genoemd, waarom niet?	Frauke	Paul	Vliegtuigwrakken toegevoegd aan de tekst.
21	Project-MER	Uit eerdere waarnemingen en inmiddels uitgevoerde metingen zijn tot nu toe weinig archeologische waarden aangetoond' – hoe verhoudt zich dit tot de 40 geïdentificeerde objecten die mogelijk vliegtuigwrakken of scheepsresten zijn? Is het onderzoek toch al zover dat is gebleken dat binnen de 40 geïdentificeerde objecten nauwelijks behoudenswaardige resten zitten	Frauke	Paul	Los van eerdere waarnemingen en beschikbare literatuur past de beoordeling 'weinig archeologische waarden' ook in relatie tot de omvang van het onderzoek. Op basis van ervaring van het uitvoerend bureau ADC is mondeling toegelicht dat een aantal van 40 objecten met <i>mogelijk</i> archeologische behoudenswaardige resten op een totaal onderzoeksgebied van ca 5100 hectare gering is.
22	Project-MER	De resultaten van het archeologisch onderzoek ontbreken in dit MER. Wordt deze nog als bijlage toegevoegd	Frauke	Paul	De resultaten van het archeologisch side scan sonar onderzoek betreffen de 40 geïdentificeerde objecten. Dit wordt in het MER vermeld. Het onderzoeksrapport zelf is opgesteld aan de hand van een programma van eisen. Door het RCE moet nog worden vastgesteld of het onderzoek conform het programma van eisen is uitgevoerd. Als dit is gebeurd kan besloten worden om het rapport als achtergrondinformatie toe te voegen. Dit is echter voor de besluitvorming niet noodzakelijk.
23	Project-MER	Wees consequent in de wijze van vergelijken van basialternatief en variant. Nu staat in sommige hoofdstukken alleen basialternatief, in andere basis + batchgewijs of basis + batchgewijs + referentie of scenario 1, 2, en 3 of de variant 'gesloten verbinding'. Deze worden uiteindelijk in H.6 wel allemaal op dezelfde wijze vergeleken, waardoor het afwijkt van de beoordelingswijze in de afzonderlijke hoofdstukken	Frauke	Paul	Bij de effectvergelijking in hoofdstuk 12 worden de aspecten vergeleken op de alternatieven Basialternatief en 'Batch-gewijs'. Dit zijn de hoofdalternatieven. Op bepaalde aspecten is sprake van varianten. Deze worden in het betreffende hoofdstuk besproken. Niet in alle hoofdstukken waren de alternatieven in de concluderende tabel opgenomen omdat er geen verschillen zijn tussen de alternatieven bij die paragrafen. Dit is echter niet helder. Daarom zijn bij de paragrafen 5.5, 5.6, 5.8, 5.9, 7.4, 8.4, 9.4, 10.4 de teksten en tabellen aangepast.
24	Project-MER	Toevoegen literatuurlijst		Carel	De (beperkte) verwijzingen naar literatuur zijn als voetnoot opgenomen.
25	Project-MER, PPWW	Toevoegen BPRW-toets	Frauke	Carel	Stappenplan BPRW-toets is conform bijlage 3 'Toetsing Waterkwaliteit' van het BPRW (herziene versie 2012) doorlopen, zie bijlage.
26	Project-MER	Wet- en regelgeving; Barro even noemen incl. de uitzondering van overstroombare natuur	Frauke	Carel	Akkoord: De regels conform het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn op het project 'eerste fase Marker Wadden' van toepassing. Het Barro voorziet in de juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid. Het bevat regels die de beleidsruimte van andere overheden ten aanzien van de inhoud van ruimtelijke plannen inperken, daar waar nationale belangen dat noodzakelijk maken. In het Barro zijn regels opgenomen met betrekking tot uitbreidingsmogelijkheden van het IJsselmeergebied (Titel 2.12 IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte)). In deze titel wordt aangegeven dat een bestemmingsplan in beginsel geen bestemmingen mag bevatten die nieuwe bebouwing of landaanwinning mogelijk maken. Maar dit geldt onder andere niet voor overstroombare natuurontwikkeling zoals het project Marker Wadden.
27	Project-MER	Blz: 41; Toetsrapport uit .....? Dijkvak is inmiddels versterkt	Frauke	Carel	Betreft het Toetsrapport van Grontmij
28	Project-MER	Deltaprogramma blz.; vereist verdere bijpunting	Frauke	Paul	Tekst uitgebreid
29	PPWW	Par 1: stelligheid afzwakken "bewaterstelligt", "goed functionerende habitat	Ad	Carel	bewaterstelligt aangepast in 'beoogt', goed functionerend laten staan
30	PPWW	Par 1.1.: kaarten toevoegen	Ad	Carel	Akkoord de kaart van bijlage 1 nu ook als kaart toegevoegd
31	PPWW	Figuur 3.5.1: moeilijk leesbare legenda	Ad	Carel	Nieuwe kaart 'beheersgebied NM na oplevring' toegevoegd

32	PPWW	Par 3.6: het plan voorziet in de aanleg van publiek gebruik van bepaalde onderdelen. Hoe is een goede bereikbaarheid van hulpdiensten gegarandeerd	Ad	Bert F	Daar kan nu alleen heel in het algemeen iets over worden gezegd. We nemen het wel op als eis richting de aannemers. Als de aannemer na gunning de omgevingsvergunning aanvraagt, zal hij in onder meer NM als toekomstig beheerder() afspraken met de veiligheidsregio moeten maken.
33	Project-MER	De te volgen procedure ontbreekt bv in hoofdstuk 1, onder par 1.2.3. mbt Crisis en Herstelwet. Staat wel genoemd in het Projectplan Hoofdstuk 5	Wiebe	Carel	Akkoord, conform Projectplan Waterwet toegevoegd onder paragraaf 1.2.3.
34	Project-MER	Cumulatie: Een aantal worden niet genoemd zoals de Flevokust, vaarweg Urk-Den Oever	Wiebe	Paul	Flevokust betreft de ontwikkeling van haven- en industrieterrein ten noorden van Lelystad. Over de realisatie van het plan is nog geen besluitvorming. Daarnaast is de afstand tot Marker Wadden hemelsbreed circa 10 km. De vaarweg Urk - Den Oever is een bestaande vaarweg voor CEMT Vb klasse. De kortste afstand tot deze vaarweg ligt op meer dan 15 km afstand. Gebruik of eventuele aanpassing van de vaarweg leiden niet tot cumulatie met effecten Marker Wadden. Beide activiteiten zijn niet relevant voor de besluitvorming rond Marker Wadden en zijn derhalve niet meegenomen in het MER (onder cumulatie).
35	Project-MER	Cumulatie: o Bij de VAL wordt aangegeven dat dit onderhoudswerkzaamheden zijn ipv opwaarderen v/d vaargeul en er tot NAP-30 meter wordt geroerd	Wiebe	Paul	Al een aantal jaren wordt gewerkt aan de verdieping van de vaargeul Amsterdam – Lemmer om deze op te waarden tot klasse Vb beroepsvaart. De realisatie van de verbetering van de Vaarweg Amsterdam Lemmer (VAL) is gekoppeld aan zandwinconcessies waarbij winning geschiedt als zand benodigd is door concessiehouder. Door gewijzigde zandbehoefte treedt vertraging op. Onduidelijk is wanneer de vaarweg ter hoogte van Marker Wadden verdiept zal worden. Vanuit de beleidsregels ontgroningen in rijkswateren (art 6, lid 3 onder a) moet de vaargeul opgeleverd worden met een diepte van 8 tot 12 meter –NAP. Afdek materiaal wordt tijdens de winning teruggebracht.
36	Project-MER	In par 5.1 bij Wet- en regelgeving wordt ontgroningen genoemd echter onvolledig, want ☐ BOR is het Besluit ontgroningen in rijkswateren, waarin de uitzonderingen staan, leges, wijze van indiening, de minister bevoegd gezag is in rijkswateren, etc	Wiebe	Paul	BOR is opgenomen in bijlage bij het MER
37	Project-MER	☐ het ROR Regeling ontgroningen in rijkswateren waarin de rijkswateren worden benoemd waarvoor de minister bevoegd gezag	Wiebe	Paul	ROR is opgenomen in bijlage bij het MER
38	Project-MER	☐ de Beleidsregels ontgroningen in rijkswateren dd 2010 waarin het beleid van RWS staat waaronder dat voor het IJsselmeergebied zoals het multifunctionaliteit, opvulplicht, roerdiepte, afstanden tot	Wiebe	Paul	Tekst over beleidsregel is aangepast
39	Project-MER	Wat voor par 5.1 geldt, geldt tevens voor bijlage 2 op pag. 137	Wiebe	Paul	Teksten in bijlage 2 en paragraaf 5.1 in overeenstemming gebracht en aangepast.
40	Project-MER	Ontbreekt aan welke norm het ontwerpen van zandwinputten dient te voldoen zoals de CUR 113	Wiebe	Paul	Het MER kan geen eisen stellen aan de norm van het ontwerp van een put, dit dient aangegeven te worden in de vergunningsvoorwaarden. Deze eis is overigens wel opgenomen in de VSE, dus de aannemers zijn bekend met deze eis
41	Project-MER	Als windiepte wordt -40 meter en als roerdiepte wordt -50 meter genoemd. Een opvallend groot verschil. Dat kan andere effecten tot gevolg hebben en dus ook op -50 meter dienen te worden onderzocht	Wiebe	Paul	In het MER wordt overal bij maximale diepte “maximale oplever diepte” opgenomen, zodat de getallen en de bijbehorende effecten gehandhaafd kunnen worden. In de OW-aanvraag is dat ook opgenomen, dan heeft de aannemer bij het indienen van zijn werkplan de mogelijkheid om zelf een roerdiepte aan te geven. Dwz de OW aanvraag past dan binnen het effectenkader van het MER. Idem voor PPWW

42	Project-MER	Afstanden tot primaire waterkeringen zoals ook de Houtribdijk dient te voldoen aan de beleidsnormen. Gezien scenario 3 met een afstand van 1 km wordt dit kritisch bij een roerdiepte van 50 meter	Wiebe	Paul	In een voetnoot in de tekst is nu opgenomen: Afstand van de denkbeeldige taludlijn met een helling van 1:10 lopend vanaf de teen van de dijk tot de ontgrondingsdiepte plus de afstand van de beschermingszone. De afstand van de beschermingszone bedraagt 175 meter (RWS, Legger Houtribdijk, 2 november 2009). De opleverdiepte is maximaal 40 meter –NAP. Teen van de dijk is aangehouden op 4 meter –NAP. Er wordt uitgegaan van een maximale opleverdiepte van de put van 40 m -NAP waarbij geen 10 meter roerdiepte wordt gehanteerd. Dit is ook in de vergunningaanvragen aangepast. In de tekst is daarnaast nog opgenomen. Het zoekgebied voor zandwinning blijft overal minimaal 550 meter uit de teen van de dijk.
43	Project-MER	Effecten op de beroepsvaart ontbreekt. Staat wel in het planMER	Wiebe	Paul	In de NRD voor de projectMER is onderbouwd waarom scheepvaart in de projectMER niet meer wordt meegenomen nadat het in het planMER is beschouwd en er is geconstateerd dat er tav veiligheid en gebruik van de sluisen geen significante effecten te verwachten zijn.
44	PPWW	In par 3.2.1 wordt aangegeven dat de Ontgrondingenwet regelt op welke wijze winlocaties moeten worden opgeleverd. Dit is onjuist. Dit staat nl in de beleidsregels dd 2010, Zie hiervoor onder MER par. 5.1.	Wiebe	Carel	Akkoord, in het projectplan Waterwet de tekst overgenomen zoals aangegeven in het project-MER, namelijk 'De Ontgrondingenwet regelt het winnen van zand, grind, klei en andere materialen uit de Nederlandse bodem. Het Besluit ontgrondingen in rijkswateren bevat nadere regels voor rijkswateren ter uitvoering van de Ontgrondingenwet. De Regeling ontgrondingen in rijkswateren bevat aanwijzingen van rijkswateren en begrenzing van de reikwijdte vrijstelling vergunningplicht ontgrondingen in rijkswateren. In de Beleidsregels ontgrondingen in rijkswateren uit 2010 is het beleid opgenomen ten aanzien van ontgrondingen in rijkswateren'
45	PPWW	In par 3.2.1 staat aangegeven dat alleen voor afzet buiten het projectgebied een vergunning ihk v/d Ontgrondingenwet dient te worden aangevraagd. Echter dit is onjuist en heeft hier niets mee te maken	Wiebe	Carel	Aangepast in: Eventuele afzet van zand uit het projectgebied 'eerste fase Marker Wadden' buiten het projectgebied kan alleen als aan vigerende wet- en regelgeving wordt voldaan.
46	PPWW	H 1.1 – er wordt verwezen naar bijlage 1 'Ruimtelijke begrenzing boven- en onderwaterlandschap Marker Wadden'. Deze bijlage ontbreekt bij het Projectplan	Peter / Janine	Carel	Bijlage 1 is (en was) bijgevoegd aan het PPWW
47	PPWW	H 1.2 – idem	Peter / Janine	Carel	Bijlage 1 is (en was) bijgevoegd aan het PPWW
48	PPWW	H 2.1.1 – zijn er documenten waarin de berekening om tot deze percentages gekomen is opgenomen? Zo ja graag verwijzen of toevoegen aan de bijlagen	Peter / Janine	Carel	Toegevoegd: In paragraaf 5.5 van het ProjectMER 'eerste fase Marker Wadden' zijn deze percentages nader onderbouwd
49	PPWW	H2.1.5 – om welke dijken gaat het? Niet erg duidelijk. Is hier ook document met een uitgebreid toetsingskader? Zo ja graag verwijzen of toevoegen aan de bijlagen	Peter / Janine	Carel	Op basis van geohydrologisch onderzoek is het effect van de eerste fase Marker Wadden op de stabiliteit van de Houtribdijk, Oostvaardersdijk, Zuiderzeedijk en de IJsselmeerdijk beschouwd. De resultaten zijn gepresenteerd in hoofdstuk 6 van de bijlage 'OwV Effecten zandwinputten en slibgeulen op het grondwatersysteem'.
50	PPWW	H 2.2 zal door Gert Butijn getoetst moeten worden. Is de nu aangegeven en opgenomen beoordeling van de effecten op het Ecologisch Relevante Areaal voldoende? Verwijzing naar de uitgevoerd BPRW-toets?	Peter / Janine	Carel	Stappenplan BPRW-toets is conform bijlage 3 'Toetsing Waterkwaliteit' van het BPRW (herziene versie 2012) doorlopen, zie bijlage. Uitkomst is dat er maximaal 0,24% aan EPA wordt aangetast. De kwaliteitselementen worden niet negatief (maar juist positief) beïnvloed.
51	PPWW	H3.2.4. – Het inrichtingen en vergunningenbesluit is komen te vervallen met de komst van de WABO er dient daarom een verwijzing naar de WABO plaats te vinden	Peter / Janine	Carel	Marker Wadden wordt niet als inrichting (Wet algemene bepaling omgevingsrecht) gezien.
52	PPWW	H 3.2.6 – artikel ontbreekt	Peter / Janine	Carel	Coördinatie wordt op basis van art 10A Omgevingswet genomen.
53	PPWW	H 3.2.4 – Nautische vergunningen/toestemmingen ontbreken. Bijvoorbeeld Verkeersbesluit indien langer dan 13 weken nautische verkeersmaatregelen met borden worden genomen	Peter / Janine	Carel	Toegevoegd: Zodra de aannemer zijn werkplannen heeft ingediend, is er meer inzicht in de benodigde vergunningen en besluiten, zoals bijvoorbeeld de noodzaak tot het nemen van een Verkeersbesluit. Die verantwoordelijkheid ligt bij de aannemer.

54	PPWW	In H5 wordt aangegeven dat de 3.4 procedure gevolgd wordt. Bij de mededelingen wordt de Bezwaarclausule toegevoegd. Mijn inziens klopt dat niet met elkaar. Afd 3.4 Awb bevat Zienswijze en beroep. Afd 4.1 Awb bevat bezwaar	Peter / Janine	Carel	Akkoord, aangepast in de Beroepsclausule zoals aangegeven in de dummy van 2013
55	Project-MER	Goed om te zien dat er aandacht is besteed aan de chloride-belasting. Voor de toetsing van het effect op de oppervlaktewaterkwaliteit kan gebruik worden gemaakt van de immissie-toets. Deze gaat uit van toetsing op de grens van de mengzone. Als input hiervoor is de chlorideconcentratie van het retourperswater van belang. Dit onderdeel komt overeen met de chemische kwaliteit, zoals beschreven in paragraaf 2.2 van het Projectplan. De immissie-toets ontbreekt in het MER en het Projectplan	Peter / Janine / Wie	Carel	De Immissietoets is toegevoegd als bijlage bij het Projectplan Waterwet, zie bijlage '20121212 Bijlage Immissietoets eerste fase Marker Wadden'
56	Project-MER	24 uur werken wordt besproken in beschrijving Basisalternatief. Het is geen uitgangspunt. Aangeven hoe hiermee is omgegaan	Nicolai	Paul	In paragraaf 4.2 beschrijving Basisalternatief is een voetnoot opgenomen waarbij wordt verwezen naar hoofdstuk 11 en bijlage 4 waarin middels variantenstudies voor de daar beschreven specifieke effecten(waaronder geluidhinder) ook de effecten van 24 uur werken in beeld zijn gebracht.
57	PPWW	Voor de schrijver waarschijnlijk duidelijk wat wordt bedoeld, graag visueel maken	Koos	Carel / Jeroen	Omdat het ontwerp door de aannemers wordt gemaakt, kunnen wij dit op dit moment niet visualiseren in het PPWW. Komt later in het DO van de aannemer aan bod.
58	PPWW	Met hoeveel slib wordt rekening gehouden. Dit i.v.m. B&O Houtribdijk en vaardiepten. Wie gaat betonnen?	Koos	Carel / Jeroen	Deze hoeveelheden zijn (indicatief) weergegeven in tabel 5.6.1 van het projectMER. De locale waterdiepte ter plekke is circa 4 meter. De verwachting is niet dat binnen afzienbare tijd er een sliblaag van meer dan 2 meter tussen de Houtribdijk en de luwte van het eiland zal ontstaan. Er zal dus geen betonning nodig zijn.
59	PPWW	Gebruik van putten: worden de putten en slibgeulen eenmalig vergund. De slibgeulen dienen een aantal malen te worden uitgebaggerd, is hier een nieuwe vergunning voor noodzakelijk (waterwetvergunning Na-tuurmonumenten) of valt dit onder dit projectplan. Zelfde vraag voor de zandwinputten: voor B&O zal nieuw zand moeten worden gesuppleerd, mag dit ten allen tijde uit de put worden gehaald zonder vergunning (waterwet en NB-wet)?	Koos	Carel / Jeroen	De gemaakte afspraak met RWS is dat de putten bij aanleg vergund worden (aanpassing van het bestaande bodemprofiel). In de beheerfase zal ook incidenteel gebaggerd worden binnen het bestaande profiel ten behoeve van het onderhoud van het natuurgebied en de randen rond het natuurgebied.
60	PPWW	Effecten snel en langzaam werken heeft ook effect op natuur. Bij langzaam werken bestaat de mogelijkheid dat er weer natuurwaarden ontstaan die later weer worden afgedekt. Is dat de bedoeling of dient hier rekening mee te worden gehouden. Hoe snel dient natuur te worden aan-gelegd m.a.w. vraagt TBES aanleg natuur voor bepaalde datum?	Koos	Carel / Jeroen	Wij gaan uit van een realisatietijd van circa 6 jaar voor fase 1 (300ha). De natuurvergunning (evenals de onderbouwende stukken) hebben een houdbaarheid van circa 10 jaar. Bij een volgende fase zal de situatie wat betreft vergunningen (Nb-wet en Ff-wet) opnieuw beschouwd moeten worden. TBES vraagt geen harde datum, is ook afhankelijk van de fasering van de uitbreiding van Almere (buitendijks).
61	PPWW	Wanneer bezoekers het eiland bezoeken dient er een nood en evacuatieplan aanwezig te zijn. Daarnaast voorzieningen om bezoekers snel van het eiland te krijgen (EHBO/brandpreventie) daarnaast dient KRNM op de hoogte te zijn van aanwezigheid mensen. Valt het gebied onder bereik van de GSM masten?	Koos	Carel / Jeroen	Dit aspect wordt getoetst met het aanvragen van de Wabo-vergunning voor het bouwen van het bezoekerscentrum.

62	PPWW	Eisen aan afmeervoorzieningen ten aanzien stabiliteit, stand zekerheid, ARBO) extra voorzieningen voor afgifte stoffen, hoe is afvoer afval en afvalwater geregeld.	Koos	Carel / Jeroen	Dit aspect wordt getoetst met het aanvragen van de Wabo-vergunning voor het bouwen van het bezoekerscentrum.
63	PPWW	Hoe ga je om met droge en natte grond, verwerk je die ook droog cq nat.	Koos	Carel / Jeroen	Antwoord is afhankelijk van aanpak aannemer. Hij moet aantonen dat de aanpak voldoet aan vigerende wet- en regelgeving
64	PPWW	Al deze constatering hieronder nopen mijns inziens tot een opzet van een monitoringsysteem. Is voorzien: in ieder geval in referentiemetingen en een operationele monitoring om de verwachting dat er nagenoeg niets gebeurt ook wordt gestaafd	Koos	Carel / Jeroen	Er wordt een monitoringsprogramma opgesteld, zie ook hoofdstuk 12 van het MER waarin een eerste voorstel is opgenomen.
65	PPWW	Wortman wordt alleen gebruikt bij calamiteuze situaties (wateroverlast)	Koos	Carel / Jeroen	Nemen wij ter kennisneming aan
66	PPWW	Gemaal Colijn loost op het Ketelmeer	Koos	Carel / Jeroen	Akkoord, conform voorstel overgenomen
67	PPWW	Akkoord, gehalten Lage vaart liggen tussen de 300 en 700mg/l	Koos	Carel / Jeroen	Waarvan akte
68	PPWW	Dit moet overlegd worden met de Provincie. Als het niet wordt aangemerkt als zwemstrand dienen er borden te worden geplaatst. Wanneer wel de officiële status wordt toegekend dient er een beheerder te zijn.	Koos	Carel / Jeroen	Akkoord, zie ook hiervoor bijlage 'zwemwatergerelateerde effecten'
69	PPWW	Het Markermeer heeft een drinkwaterreservering. Vanuit de beleidsnota drinkwater en vastgelegd in de provinciale omgevingsplannen.	Koos	Carel / Jeroen	Aangepast in 'Er vindt in het Markermeer geen drinkwateronttrekking plaats. Wel kent het Markermeer, vanuit de beleidsnota drinkwater en vastgelegd in de provinciale omgevingsplannen, een drinkwaterreservering.'
70	PPWW	Wel zijn er claims te verwachten i.v.m. vermindering visgebied en zelfs locaties waar geen fuiken meer te plaatsen zijn. Let op PO IJsselmeer vertegenwoordigt niet meer alle vissers in IJsselmeer en Markermeer. Houtribdijk heeft met dezelfde problematiek te maken.	Koos	Carel / Jeroen	Voor dit soort externe factoren heeft RWS diverse (schade)regelingen (denk aan Nadeelcompensatie en Planschaderegeling). Dit punt is overigens bij RWS reeds bekend.
71	PPWW	Markermeer kan geheel bevaren worden. Beroepsvaart en recreatievaart houdt zich niet alleen aan de betonde vaarwegen. Worden er op vaste land nog voorzieningen gemaakt om het eiland te bereiken, bv. voor excursies of wordt dit via bestaande havens uitgevoerd.	Koos	Carel / Jeroen	Vooralsnog alleen via bestaande havens
72	PPWW	Hoeveel zand wordt er extern afgezet. Wordt er meer zand gewonnen dan strikt noodzakelijk. En hoe gaan we hier mee om. Wordt dit in mindering gebracht op de aanneemsom, en wie controleerd?	Koos	Carel / Jeroen	Wij gaan er vooralsnog vanuit dat er geen zand extern wordt afgezet, maar willen dit niet onmogelijk maken. Indien er extern zand wordt afgezet, zal voldaan moeten worden aan de vigerende wetgeving
73	PPWW	Hoe zit het met bouwvergunning, omgevingsvergunning, ARBO etc.	Koos	Carel / Jeroen	Worden tzt aangevraagd cq toegevoegd. Opdrachtnemer dient alle benodigde vergunningen te verkrijgen voor aanvang van de werkzaamheden.
74	PPWW	RWS heeft een gedragscode FF wet. Volgens deze ontheffing dient te worden gewerkt. Daardoor hoeven voor minder soorten ontheffingen te worden aangevraagd.	Koos	Carel / Jeroen	De gedragscode Ff-wet van Rijkswaterstaat heeft betrekking op Beheer en Onderhoudswerken en niet op het aanleggen van nieuwe werken. Er zal wel een FF-wet aanvraag ingediend moeten worden door de aannemer, toegespitst op zijn eigen werkplan
75	PPWW	Wie checkt dit en wat is onrechtmatig handelen	Koos	Carel / Jeroen	Is conform de dummy 'PPWW'. Gedurende de vaststellingsprocedure van het PPWW door de interne Rijkswaterstaatorganisatie wordt dit getoetst.

76	PPWW	Aangeven consequenties richting stakeholders, ten aanzien van inspraak en beroep.	Koos	Carel / Jeroen	Dit betekent dat decentrale overheden geen beroep kunnen instellen tegen dit Projectplan. Ook gelden er enkele bepalingen ter versnelling van beroep en hoger beroep, zoals versnelde behandeling van beroep en hoger beroep (Afdeling 8.2.3 Awb is van toepassing), een uitspraak in principe binnen zes maanden na afloop van de beroepstermijn, behalve indien prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie worden gesteld en na afloop van de termijn voor het instellen van beroep kunnen geen beroepsgronden meer worden aangevoerd.
77	PPWW	Ik lees op pagina 14 dat het projectplan tot stand komt met toepassing van de 3.4 procedure. Echter, op pagina 15 wordt aangegeven dat bezwaar kan worden gemaakt. Dit klopt niet!!!!	Koos	Carel / Jeroen	Aangepast conform dummymodel 2013 inzake beroep
78	OwV	Ik lees in de gehele aanvraag niets terug over de multifunctionaliteit van de zandwinning. Ik ga er vanuit dat hier nog wel naar gekeken zal worden door vergunningverlening	Laila	Carel / Jeroen	<p>In de Beleidsregel Ontgrondingen in Rijkswateren wordt vereist dat ontgrondingen multifunctioneel zijn. De ontgroning voor eerste fase Marker Wadden is multifunctioneel zoals aangetoond in het projectMER (zie paragraaf 2.4).</p> <p>Voor het Markermeer is dit verwoord in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (2013). Hierin is de ambitie voor de structurele verbetering van de ecologie vastgelegd in een Toekomst Bestendig Ecologisch Systeem TBES.</p> <p>De eerste stap binnen TBES is de uitvoering van de Marker Wadden 1e fase, dat zich richt op:</p> <p>1) Het creëren van een vogelparadijs met diverse habitat voor flora en fauna. Het voedselrijk (eutroof) moeras wordt in de vorm van één (of meerdere) natuureiland(en) uitgevoerd, bestaande uit grotendeels 'plas-dras' (land op en rondom de waterlijn) en 'ondiep water'. Het totaal wordt beschermd door een rand waar natuurlijke processen als erosie en sedimentatie ruimte krijgen, maar waarbij de beschermende werking toch zodanig is, dat onder maatgevende omstandigheden (extreme omstandigheden) het achterliggende moerasgebied voor het overgrote deel behouden blijft. Het eiland dient een mogelijkheid voor een 'veilig bereikbaar' recreatief concentratiepunt te krijgen.</p> <p>Door het creëren van golfluwte door vorm en ligging van het eiland ten opzichte van de heersende windrichting bezinkt het slib op een natuurlijke wijze in het gebied tussen het eiland en Houtribdijk. Marker Wadden moet het Markermeer verrijken met diepe gedeelte (putten en geulen) en ondiepe, natuurlijke moeras- en oeverzones, waardoor goed functionerende habitat ontstaan in de vorm van visgronden en mosselbanken.</p> <p>Het is mogelijk dat ook zand van het gebied wordt afgevoerd.</p>
79	ProjectMER	Pag 20: onderzoek moet aantonen dat 650 meter uit de Houtribdijk veilig is: is dit onderzoek er al? Zie ook beleidsregel ontgrondingen	Koos	Carel / Jeroen	De minimale afstand van het zoekgebied voor de putten en slibgeulen totaan de Houtribdijk is 550 meter. Berekeningen door de aannemer moeten dit aantonen.
80	ProjectMER	Waarom winddiepte -40 meter: reden?	Koos	Carel / Jeroen	Er is een bepaalde hoeveelheid materiaal nodig (19,5 m zand en 21,9 m Holoceen) om 1.000ha natuureiland te kunnen bouwen. Met 120 hectaren putten (bij een opleverdiepte van - 40NAP) en 300 hectaren slibgeulen (met een diepte van maximaal -12 NAP) komt er voldoende bruikbaar materiaal vrij om dit te realiseren.
81	ProjectMER	Pag 23: probleem met zandwinnen is vaak het feit dat er insluitingen in het zand voorkomen waardoor wel degelijk vertroebeling ontstaat, hoe hiermee om te gaan.	Koos	Carel / Jeroen	Ons uitgangspunt is ook dat er zeker wel vertroebeling optreedt in de aanlegfase. Hiervoor is een monitoringsprogramma opgesteld en zijn eisen aan de aannemer opgenomen (VSE), waarbij de vertroebeling in 95% van de tijd niet meer mag zijn dan 2 maal de achtergrondconcentratie.
82	ProjectMER	Pag 24: atelier making project: laatste zin: wat is een oppervlakteverhouding van globaal 25%?	Koos	Carel / Jeroen	Zin verwijderd

83	ProjectMER	Pag 31: bovenste zin: deze activiteit veroorzaakt vrijwel geen verstoring: geen verstoring ten opzichte van wat?	Koos	Carel / Jeroen	Deze activiteit veroorzaakt vrijwel geen verstoring voor de aanwezige fauna. Zo opgenomen in de tekst
84	ProjectMER	Pag 33: Nationaal waterplan: welk plan bedoelen jullie het vigerende plan 1 of het komende plan 2.	Koos	Carel / Jeroen	Het vigerende
85	ProjectMER	Pag 46: 2e alinea na tabel: moeten hier afspraken over komen met BG over gebruik putten cq met HTD over medegebruik?	Koos	Carel / Jeroen	Daar worden separate afspraken over gemaakt
86	ProjectMER	Pag: 47: bij opzuigen van zand komt nauwelijks slib vrij: dit is wel en zeer positief beeld. Ervaringen leren anders. Aanpassen!	Koos	Bert F	Tekst is aangepast.
87	ProjectMER	Volgende alinea: bij hydrojetten met water-luchtmengsel: ik hoop toch dat het alleen met water is, anders wordt het echt een bende.	Koos	Carel / Jeroen	Vooralsnog is het uitgangspunt dat hydrojetten (met een water-luchtmengsel) zeer beperkt wordt toegepast. Uit de werkplannen van de aannemer zal blijken of, hoe en waar dit wordt ingezet. Niet aangepast
88	ProjectMER	Pag 49bij 2: wortman en IJsselmeer zie ook opmerkingen op projectplan waterwet.	Koos	Carel / Jeroen	Akkoord, conform voorstel en verwerking PPWW overgenomen
89	ProjectMER	Pag. 50 ev. Algemene opmerking over berekeningen CL en PO4, berekeningen lijken goed te zijn gemaakt. Uitkomsten oké.	Koos	Carel / Jeroen	Waarvan akte
90	ProjectMER	Contact met HTD i.v.m. zichtlijnen. Als HTD bomen laat groeien zal er weinig van Markerwadden te zien zijn. Ecologie op elkaar afstemmen, aanvullend is beter dat veel van hetzelfde.	Koos	Carel / Jeroen	Komt in overleg MW - HTD aan de orde.
91	ProjectMER	<p>Het lijkt me verstandig om in PPWW, MER en PB expliciet tekst op te nemen dat er ook in de fase na aanleg nog incidenteel baggerwerk en zandaanvullingen plaatsvinden.</p> <p>Daarmee voorkom je, dat er bv nog een NB-wet vergunning nodig is als we ergens een rand of een natuurgebied willen aanvullen.</p> <p>In het MER: voeg op 4.3.4 toe: 4.3.4 Activiteiten tijdens de beheerfase In de beheerfase worden elke paar jaar de slibgeulen leeggepompt, of kan uit de zandwinput extra materiaal worden aangevoerd om kades te versterken of gebieden op te hogen. Dat is naar verwachting een kortdurende activiteit (ordegrootte 3 maanden), waarin per keer 700.000 m3 slib wordt verwerkt in een compartiment (cutter klein, 4800m3/dag). Deze activiteit veroorzaakt vrijwel geen verstoring.</p>	Bert F	Carel	Conform voorstel overgenomen

92	PPWW	De aannemer die het werk aanlegt en oplevert, heeft daarna nog gedurende 10 jaar een onderhoudsverplichting voor het civiel technisch beheer en onderhoud van de rand van het project. Daartoe zal hij incidenteel extra grond uit de zandwinputten of van elders aanbrengen op kades of in het natuurgebied.	Bert F	Carel	Conform voorstel overgenomen
93	OwV	Passage onder doel vd ontgroning: ...ondiepe, natuurlijke moeras- en oeverzones, waardoor goed functionerende habitat ontstaan in de vorm van visgronden en mosselbanken. In de beheerfase zal ook incidenteel ontgrond worden ten behoeve van het onderhoud van het natuurgebied en de randen rond het natuurgebied.	Bert F	Carel	Conform voorstel overgenomen